

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821200827
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2021:8821200827.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. M. G., F.. XX.XX.XXXX, E.. D. G., F.. XX.XX.XXXX, E.. C. G., F.. XX.XX.XXXX, E.. F. G., F.. XX.XX.XXXX I. E.. D. G., F.. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom C. XXX/XX, J., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou za účasti rodičov maloletých detí P. G., F.. XX.XX.XXXX, Q. T. C. XXX/XX, J., Q. Č. Ú. F. R. Q. Z. J., F. Š. P. Č.. X, A. I. E. G., F.. XX.XX.XXXX, Q. T. C. XXX/XX, J. a za účasti E. Š., F.. XX.XX.XXXX, Q. T. C. Z. XXX/XX, J., o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd **z r u š u j e** náhradnú osobnú starostlivosť u mal. detí, M. G., F.. XX.XX.XXXX, D. G., F.. XX.XX.XXXX, C. G., F.. XX.XX.XXXX I. F. G., F.. XX.XX.XXXX.

Z v e r u j e mal. deti do osobnej starostlivosti otca.

Matka **j e p o v i n n á** platiť výživné na každé z mal. detí vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, podľa osobitného zákona, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca začínajúc právoplatnosťou rozsudku.

U r č u j e nad výchovou mal. detí, M. G., F.. XX.XX.XXXX, D. G., F.. XX.XX.XXXX, C. G., F.. XX.XX.XXXX I. F. G., F.. XX.XX.XXXX, **d o h ľ a d**.

Konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti u mal. D. G., F.. XX.XX.XXXX **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou tunajší súd uznesením č.k. 6P/47/2021 - 9 zo dňa 07.04.2021 začal bez návrhu konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti otca. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou v podnete uviedol, že uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 6P/83/2020 zo dňa 27.10.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.12.2020, boli maloleté deti M. G., F.. XX.XX.XXXX, D. G., F.. XX.XX.XXXX, C. G., F.. XX.XX.XXXX, F. G., F.. XX.XX.XXXX I. D. G., F.. XX.XX.XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti matkinej sestry, E. Š., F.. XX.XX.XXXX T. C. XXX/XX, J.. Z manželstva P. G., F.. XX.XX.XXXX I. E. G., F.. XX.XX.XXXX, pochádza 10 detí, z toho je ešte 7 maloletých - L. G., F.. XX.XX.XXXX, M. G., F.. XX.XX.XXXX, D. G., F.. XX.XX.XXXX, C. G., F.. XX.XX.XXXX, F. G., F.. XX.XX.XXXX, D. G., F.. XX.XX.XXXX I. D. G., F.. XX.XX.XXXX. Uznesením

Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8P/84/2020 zo dňa 01.12.2020 boli maloleté deti, L. G., F. XX.XX.XXXX I. D. G., F. XX.XX.XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, E. Š., F. XX.XX.XXXX. Matke maloletých detí bol Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 12T/224/2013 zo dňa 30.12.2013 uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov nepodmienečne. Matka nastúpila na výkon trestu v mesiaci jún 2020, predpokladaný koniec trestu je určený na deň 21.10.2023. Otec maloletých detí bol odo dňa 23.09.2019 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v P.. Maloleté deti tak zostali bez zákonného zástupcu. Dňa 23.12.2020 však bol otec maloletých detí z výkonu trestu odňatia slobody prepustený a momentálne sa nachádza na adrese trvalého pobytu, C. XXX/XX, J.. V súčasnosti pominuli dôvody, pre ktoré boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti matkinej sestry, E. Š..

2. Otec maloletých detí vyjadril obavy z prevzatia starostlivosti o mal. deti.

3. Matka sa vo veci nevyjadrila, na pojednávanie nedostavila, nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody.

X. E. Š. uviedla, že aj po návrate otca z výkonu trestu odňatia slobody poskytuje mal. deťom starostlivosť.

5. Kolízna opatrovníčka má za to, že zanikli dôvody, pre ktoré boli mal. deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Otec sa vrátil z výkonu trestu odňatia slobody a je s deťmi v každodennom kontakte.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, výsluchom E. Š., oboznámením podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, uznesenia tunajšieho súdu č.k. 6P/47/2021-9 zo dňa 07.04.2021, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6P/83/2020 a z neho uznesenia zo dňa 27.10.2020, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8P/84/2020 a z neho uznesenia zo dňa 01.12.2020, rozsudku tunajšieho súdu č.k. 8P/233/2016-23 zo dňa 24.01.2017, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou o prešetrení pomerov a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav vecí:

7. Uznesením tunajšieho súdu sp.zn. 6P/83/2020 zo dňa 27.10.2020 boli maloleté deti, M. G., F. XX.XX.XXXX, D. G., F. XX.XX.XXXX, C. G., F. XX.XX.XXXX, F. G., F. XX.XX.XXXX I. D. G., F. XX.XX.XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti matkinej sestry, E. Š., F. XX.XX.XXXX T. C. XXX/XX, J.. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že dôvodom zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti E. Š. bola skutočnosť, že obaja rodičia mal. detí boli v tom čase vo výkone trestu odňatia slobody.

8. Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením sp.zn. 8P/84/2020 zo dňa 01.12.2020 zveril maloleté deti, L. G., F. XX.XX.XXXX I. D. G., F. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, E. Š.S., F. XX.XX.XXXX.

9. Tunajší súd už raz rozsudkom č.k. 8P/233/2016-23 zo dňa 24.01.2017 zrušil náhradnú osobnú starostlivosť vo vzťahu ku P., P., E.. M. a mal. C. s tým, že deti boli zverené do osobnej starostlivosti rodičom.

10. Otec mal. detí vo svojej výpovedi uviedol, že po návrate z výkonu trestu odňatia slobody sa nezamestnal a ani sa nezaevidoval na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou. Momentálne nemá žiadny príjem. Pomoc mu poskytuje jeho švagriná E. Š.. Z manželstva s matkou mal. detí pochádza 12 detí, niektoré sú už dospelé, majú vlastné rodiny. Je v kontakte s manželkou a tá nesúhlasí s tým, aby deti prevzal do osobnej starostlivosti. Vyjadril obavy, že ho mal. deti nebudú rešpektovať a odmietnu chodiť do školy. Netrúfa si postarať sa o mal. Jozefa, vzhľadom k jeho veku. Mal. D. má dva roky a vyžaduje si celodennú osobnú starostlivosť, pričom E. Š. sa o neho riadne stará.

11. Podľa výpovede E. Š. s otcom mal. detí bývajú vo vedľajších domácnostiach. Kúpila pre neho nový dom. Otec mal. detí pôvodný dom zbúral, momentálne robí prestavbu nového domu. Uviedla, že býva v dome spolu s druhom, má osem detí. Jeden syn je už dospelý, má vlastnú rodinu, najmladšie dieťa má 5 mesiacov. Ďalších sedem detí býva spolu s ňou. V dome majú 2 izby a pristavali ďalšiu izbu. Na mal. D. G. poberá rodičovský príspevok. Na najmladšiu mal. dcéru R., bude poberať rodičovský príspevok jej druh, otec maloletej. Aj po návrate otca z výkonu trestu, mal. deti stále prespávajú v jej domácnosti. Rešpektujú ju viac ako otca, riadne si plnia školskú dochádzku. Matka mal. detí je s nimi v písomnom

kontakte, obáva sa, či jej manžel starostlivosť o mal. deti zvládne a nesúhlasí s tým, aby mal. D. prevzal do starostlivosti, lebo je to dieťa v útlom veku a vyžaduje osobitný prístup a celodennú starostlivosť.

12. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou vyplýva, že otec maloletých detí obýva murovanú chatrč, ktorá pozostáva z dvoch izieb vybavených základným, nevyhnutným nábytkom. Bytové podmienky otca sú adekvátne prostrediu, v ktorom žije. Hygiena je na nižšej úrovni. V domácnosti je zavedená elektrina, vodu čerpá z obecnej studne. Zásoby potravín má zväčša postačujúce. Aktuálne si stavia druhú murovanú chatrč, ktorá si však vyžaduje ešte dokončovacie úpravy. Všetky deti sú zdravé, prekonávajú len bežné detské ochorenia. Otec maloletých detí sa vyjadril, že osobnú a zdravotnú starostlivosť o svoje maloleté deti nechce prevziať na seba, nakoľko si myslí, že by ho neposlúchali, nerešpektovali a nechodili by ani do školy. Teraz majú podľa jeho slov všetko zabezpečené. S maloletými deťmi je v každodennom kontakte. Záujem o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti však nemá. V súčasnosti zanikli dôvody, pre ktoré boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti a otcovi maloletých detí nič nebráni v tom, aby zabezpečoval riadnu starostlivosť a výchovu mal. deťom. Keďže toho času pominuli skutočnosti, pre ktoré boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, nie je dôvod, aby tunajší úrad neodôvodnene vyplácal finančné dávky maloletým deťom v náhradnej osobnej starostlivosti. Otec sa vedome bráni prevzatiu maloletých detí do osobnej starostlivosti, pretože je s tým spojená zodpovednosť, povinnosť zaevidovať sa na tunajšom úrade, povinnosť požiadať o priznanie sociálnych dávok a výchova maloletých detí. Pri opakovanom neplnení si povinnej školskej dochádzky maloletých detí otcovi opäť hrozí výkon trestu odňatia slobody. Rodina maloletých detí bola aj v minulosti zo strany tunajšieho úradu pravidelne monitorovaná z dôvodu, že starostlivosť rodičov o maloleté deti nebola poskytovaná na požadovanej úrovni. Taktiež sa riešilo opakované záškoláctvo. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou žiada zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť u maloletých detí. V prípade potreby bude rodine poskytnutá adekvátna odborná pomoc zo strany tunajšieho úradu a ostatných inštitúcií, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

13. Súd vec takto právne posúdil.

14. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

15. V zmysle § 45 ods. 9 zákona o rodine súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

16. Podľa § 47 ods. 1 písm. e) zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

17. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. V zmysle ust. § 62 ods. 3 zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Pri výpočte minimálneho výživného sa vychádza zo sumy životného minima uvedeného v § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v platnom znení, teda zo životného minima pre zaopatrené neplnoleté dieťa, alebo nezaopatrené dieťa, a z tejto sumy sa vypočíta 30%. Výsledok predstavuje minimálne výživné v zmysle § 62 ods. 3 zákona o rodine a táto suma toho času činí 29,42,- EUR.

21. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. V zmysle ust. § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

23. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V každom prípade musí ísť o podstatnú zmenu trvalejšej povahy. Jedným zo základných znakov náhradnej osobnej starostlivosti je jej dočasnosť. V danom prípade bolo z výsledkov vykonaného dokazovania preukázané, že pominuli dôvody na trvanie náhradnej osobnej starostlivosti a otcovi nič nebráni zabezpečovať starostlivosť o mal. deti. Je zdravý, práceschopný. Žije v blízkosti mal. detí. Denne je s nimi v kontakte.

24. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti rozhodol súd v zmysle výroku tohto rozsudku. Mal. deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti E. Š. z dôvodu, že obaja rodičia nastúpili do výkonu trestu odňatia slobody. Matka mal. detí je stále vo výkone trestu odňatia slobody, otec bol však prepustený z výkonu trestu odňatia slobody dňa 23.12.2020 a nič mu nebráni, aby opäť prevzal zodpovednosť za výchovu a starostlivosť o svoje mal. deti. Otec je so svojimi deťmi v každodennom kontakte a má vytvorené bytové podmienky umožňujúce postarať sa o mal. deti. Súd má za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca zabezpečovať potrebnú starostlivosť mal. deťom. Keďže už pominuli dôvody na ďalšie trvanie náhradnej osobnej starostlivosti, súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u mal. detí, M. G., F. XX.XX.XXXX, D. G., F. XX.XX.XXXX, C.O. G., F. XX.XX.XXXX I. F. G., F. XX.XX.XXXX. Je v najlepšom záujme mal. detí, aby vyrastali v prirodzenom rodinnom prostredí.

25. Vo vzťahu k mal. D. G., F. XX.XX.XXXX súd konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti zastavil, nakoľko má pochybnosti o schopnosti otca adekvátne postarať sa o mal. dieťa v takom útlom veku. Sám otec vyjadril obavu, že nebude vedieť poskytovať starostlivosť mal. D. vzhľadom k jeho veku. Súd preto ponechal mal. D. v náhradnej osobnej starostlivosti E. Š..

26. Zároveň súd zaviazal matku berúc do úvahy jej osobné, zárobkové a majetkové pomery, ako aj počet vyživovacích povinností a skutočnosť, že matka sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, platením výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona. Takéto výživné je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na zárobkové a majetkové pomery. Určenie výživného pod túto hranicu nie je možné. Minimálne výživné je toho času vo výške 29,42,- EUR.

27. Podľa ust. § 37 ods. 2 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

28. V zmysle § 37 ods. 7 zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

29. Uznesením zo dňa 29.04.2021 súd začal konanie z úradnej moci o uloženie výchovného opatrenia vo forme dohľadu u mal. detí M., D., C., F..

30. V danom prípade vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že je potrebné zároveň uložiť výchovné opatrenie tak, ako je vo uvedené vo výroku rozhodnutia. Keďže v minulosti rodičia nezabezpečovali primeranú starostlivosť ich mal. deťom a u mal. detí sa opakovane vyskytlo záškoláctvo je potrebné v záujme zdravého psychického ako aj fyzického vývoja mal. detí určiť nad výchovou mal. detí dohľad. Účelom dohľadu bude zároveň zistiť ako otec zvláda starostlivosť o mal. deti, či ich priaznivý vývoj v rodine nie je ohrozený. V prípade potreby úrady príjmu potrebné opatrenia na zabezpečenie riadnej starostlivosti o mal. deti.

31. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel, rozhodnutie zruší.

32. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak nebude vyživovacia povinnosť uložená týmto rozsudkom plnená v určenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.